

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXV. — Wydana i rozesłana dnia 14 czerwca 1881.

52.

Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 13 maja 1881,

którem podaje się do wiadomości dodatkowe zaliczenie gminy Hruszów do 8mej klasy taryfy czynszów (Dz. u. p. Nr. 95 z r. 1879).

Ku dalszemu uzupełnieniu wykazu ogłoszonego rozporządzeniem ministerjalnem z dnia 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 95), zalicza się gminę Hruszów w Galicyi, w porozumieniu z wspólnem ministerstwem wojny, do ósmej klasy taryfy czynszów, płaconych za pomieszczenia dla wojska i ich przynależności.

Dunajewski r. w.**Welsersheimb** r. w.

53.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 19 maja 1881,

tyczące się rozłączenia a względnie połączenia służby portowej i zdrowotnej morskiej ze służbą cłową w Lissie i Comisie w Dalmacyi.

Agencya portowa i zdrowotna w Lissie, połączona obecnie z komorą pomocniczą w Lissie, będzie od dnia 1 czerwca 1881 zniesiona a natomiast delegacya portowa i zdrowotna morska w Comisie istniejąca, przeniesiona będzie do Lissy i opatrzona upoważnieniami deputacyi.

Od tegoż czasu zaprowadzona będzie w Comisie agencya portowa i zdrowotna morska połączona z tamtejszą komorą pomocniczą.

Dunajewski r. w.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4 czerwca 1881,

zawierające poprawioną instrukcją dla akuszerek.

Akuszerki, które otrzymały upoważnienie do wykonywania sztuki położniczej w krajach austriackich i chcą tamże oddawać się swemu powołaniu, trzymać się winny w tej mierze instrukcyi następującej, która służyć ma za wskazówkę także lekarzom urzędowym i Władzom interesowanym.

§. 1.

Akuszerki podlegają Władzy administracyjnej I instancyi (c. k. starostwa, władzy gminnej, której poruczone zostały sprawy władzy administracyjnej powiatowej, magistratowi, urzędowi burmistrzowskiemu) a względnie jej lekarzowi urzędowemu.

§. 2.

Akuszerki winny oznajmić tejże Władzy, w którym miejscu chcą praktykować a następnie przedstawić się lekarzowi urzędowemu i pokazać mu narzędzia i przybory w §. 3 przepisane.

Dalej zgłosić się mają do zwierzchności gminnej swego miejsca zamieszkania a względnie do Władzy policyjnej miejscowej, pokazać urzędowe potwierdzenie uczynionego oznajmienia i wskazać mieszkanie swoje, które oznaczone być ma zawsze godłem na domu wywieszonem; również oznajmić należy o każdej zmianie mieszkania.

§. 3.

Narzędzia i przybory, które akuszerka powinna mieć zawsze na podoręczu dobrze schowane, uporządkowane, starannie wyczyszczone i brać z sobą, gdy jest wezwana do porodu, są następujące:

Seręga cynowa średniej wielkości z kanką z przodu dobrze zaokrągloną i mutrą do seręgi dobrze przystającą; kateter dla kobiet metalowy i angielski elastyczny, nożyczki do pępka, odpowiedni zapas tasiemki do pępka i szczotkę do paznokci.

Oprócz tego akuszerka mieć powinna ze sobą we flaszkach dobrze zatka nych, czysto utrzymywanych, następujące środki, których przyrządzenie i używanie opisane jest szczegółowo w §. 3 Nauki, zawartej w dołączonym Dodatku:

1. 100 gramów kwasu karbolowego krystalicznego, rozpuszczonego przez przydanie nieco wody, do zrobienia płynu odwietrzającego,

2. 50 gramów oleju karbolowego, to jest mieszaniny z 2 gramów kwasu karbolowego krystalicznego z 48 gramami czystej oliwy,

3. 25 gramów tynktury cynamonowej,

4. 25 gramów wysoku eterowego (kropli Hoffmanna).

Przerzeczzone przedmioty powinna akuszerka mieć zawsze na podoręczu w dobrym stanie.

Z powodu, iż kwas karbolowy krystaliczny i rozpuszczony a nawet mocniejszy rozezyn jego z wodą, użyty zewnątrz, działa gryząco a wewnątrz, nawet jak trucizna, przeto akuszerka, aby zapobiedz nadużyciu, zachowywać ma kwas karbolowy z szczególną uwagą i wolno jej używać go tylko w taki sposób, jak jej to lekarz wskaże lub jak w §. 3 Nauki jest przepisane.

Akuszerka nie powinna zostawiać u kobiet rodzących, lub które już porodziły ani niektórych z przerzeczonych przedmiotów ani całego ich zbioru.

Lekarz urzędowy przekonywać się będzie co pewien czas, czy przybory są w komplecie i w dobrym stanie.

Nadto każda akuszerka powinna mieć dobre dzieło o położnictwie, przynajmniej to, podług którego się kształciła, ażeby mogła szukać w niem rady.

§. 4.

Akuszerki powinny żyć uczciwie, trzeźwo i rodzącym, do których będą wezwane, czy to bogatym czy ubogim, czy we dnie czy w nocy, nieść potrzebną pomoc z całą gotowością i jak tylko umieją.

§. 5.

Akuszerki przestrzegać winny zawsze jak największego ochędóstwa około siebie, unikać starannie styczności z choremi osobami i gnijącemi rzeczami jakiegobądź rodzaju, aby do ich palców, narzędzi lub sukien nie przyczepiły się zarodki szkodliwe, które podczas oględzin lub niesienia pomocy, mogłyby upaść na ciało położnicy i spowodzić tak niebezpieczną gorączkę płożową.

Z tego powodu zwraca się uwagę akuszerek na dołączoną Naukę i poleca im najsurowiej, aby za każdym razem, przed dotknięciem się osoby, powierzającej się ich pieczy, oczyściły jak najdokładniej ręce i przybory płynem odwietrzającym.

§. 6.

Gdy akuszerka weźmie rodzącą pod swoją opiekę, nie wolno jej oddalać się od niej podczas porodu a nadto po każdym prawidłowym porodzie obowiązana jest zostać przy położnicy najmniej trzy godziny po odejściu miejsca (czepca).

Gdyby poród odbył się nieprawidłowo lub gdyby groziło niebezpieczeństwo, nie powinna oddalać się, dopóki lekarz przyzwany nie przybędzie, owszem zostać ma przy osobie, która powierzyła się jej pieczy, tak długo, jak lekarz uzna to za potrzebne i jak najściślej dopełnić jego poleceń.

Z wyjątkiem koniecznej potrzeby, gdy nie można przyzwać drugiej akuszerki, nie wolno, aby akuszerka obsługiwała jednocześnie dwie rodzące i aby naprzemian udawała się od jednej do drugiej, tym bowiem sposobem mogłaby narazić na wielkie niebezpieczeństwo jedną lub obie rodzące.

§. 7.

W przypadłościach grożących niebezpieczeństwem lub nieprawidłowych, czy im podlegają brzemiennie, rodzące lub położnice czy też ich nowonarodzone dzieci, jakoteż w razie nagłej śmierci brzemiennej lub rodzącej, akuszerka obowiązana jest pod ciężką odpowiedzialnością postarać się, aby niezwłocznie przyzwano właściwego lekarza (§§. 7 aż do 9 Nauki).

§. 8.

Zabrania się akuszerkom najsurowiej odbywać na brzemiennych, rodzących, położnicach lub dzieciach, ordynacye lekarskie i bez naglącej potrzeby takie funkcy, których wykonywanie należy tylko do akuszerki lub lekarza.

§. 9.

Jeżeli dziecko zdaje się zmarłym a jest tak wykształcone, że mogłoby żyć i nie ma na niem widocznych znaków zgnilizny, akuszerka winna w nieobecności lekarza, którego natychmiast przyzwać należy, wykonywać pilnie i wytrwale wiadome jej próby przywrócenia dziecka do życia, a to, póki dziecko nie zacznie regularnie oddychać, albo dopóki usiłowania, najmniej przez pół godziny ponawiane, nie okażą się całkiem bezskutecznymi.

§. 10.

Akuszerka winna mieć staranie o to, aby o urodzeniu każdego dziecka, które odbierała, uczyniono w czasie właściwym doniesienie, celem zapisania go w księdze urodzonych.

§. 11.

Jeżeli z rodziców chrześcijańskich urodzi się dziecko bezsilne, pozornie zmarłe i w ogóle śmiercią zagrożone, akuszerka obowiązana jest przestrzedz rodziców, że dziecko trzeba ochrzcić z wody a nawet akuszerka religii chrześcijańskiej może uczynić to sama na żądanie lub za zezwoleniem rodziców, lub gdy dziecko jest nieślubne, za zezwoleniem matki. Akuszerka postarać się ma o to, aby właściwy pleban był uwiadomiony o ochrzczeniu dziecka z wody.

§. 12.

Na żądanie plebana lub innej osoby, której utrzymywanie księgi narodzonych jest poruczone, obowiązana jest akuszerka podać potrzebne do zapisania w księdze narodzonych szczegóły, dotyczące się matki, mianowicie, czy jest stanu wolnego, zamężna lub wdowa. W tym celu akuszerka ma być także obecna na uroczystym chrzcie dziecka.

§. 13.

Jest także obowiązkiem akuszerki mieć staranie, aby wszystkie dzieci, które urodzą się nieżywe, były poddawane przepisanyam oględzinom ciała, bez względu na stopień fizycznego rozwoju.

§. 14.

Akuszerka, wezwana do osoby niedoświadczonej, ażeby jej przyniosła ulgę w boleściach lub dolegliwościach żywotu, winna ją dokładnie zbadać i jeżeli znajdzie oznaki brzemienności, powiedzieć jej o tem i napomnieć ją, aby starała się unikać tego, coby mogło zaszkodzić rozwijaniu się płodu.

Jeżeli zaś osoba zbadana już rodzi, akuszerka winna dać jej pomoc potrzebną, a gdyby była chora, zalecić, aby wezwano lekarza.

§. 15.

Gdy akuszerka poweźmie uzasadnione podejrzenie, że się dopuszczono dzieciobójstwa, spędzenia płodu, lub innego podobnego karygodnego uczynku, obowiązana jest zawiadomić o tem niezwłocznie miejscową władzę policyjną.

§. 16.

Akuszerka, która jest sama rozmyślnie sprawczynią zniszczenia lub spędzenia płodu, podsunięcia lub zamienienia dziecka, albo która była współwinną lub uczestniczką takiego uczynku karygodnego, tudzież ta, która zaniedba ciężącego na niej obowiązku zawiadomienia niezwłocznie Władzy o powziętem podejrzeniu, że zbrodnię lub przestępstwo popełniono, podpada surowości ustawy karnej.

§. 17.

Akuszerki winny osobom, które powierzają się ich opiece, dochować sumienie tajemnic i tylko w tych przypadkach, w których obowiązane są uczynić doniesienie, lub gdy Władza od nich tego zażąda, udzielić mają potrzebnych wiadomości.

§. 18.

Akuszerka, której Władza administracyjna lub sądowa poleci zrobienie oględzin, powinna, o ile tylko może podać dokładnie to, czego się z oględzin dowiedziała.

§. 19.

Każda akuszerka, umiejąca pisać, winna wypełniać punktualnie i zgodnie z prawdą pojedyncze rubryki Tablic urodzonych, w Nauce bliżej wzmiankowanych, które jej Władza administracyjna doręczy i Tablice te, według przepisu utrzymywane, składać Władzy powiatowej na ręce lekarza urzędowego w terminach, które tenże oznaczy, a to do przejrzenia, sprawdzenia i do poczynienia zestawień w celach naukowych.

Zaleca się akuszerkom, aby utrzymywały dokładny dziennik wszystkich porodów, przy których spełniały obowiązki swego powołania, iżby mogły wypełniać dokładnie Tablice urodzonych.

§. 20.

Zresztą poleca się akuszerkom, aby się trzymały ściśle niniejszej instrukcyi i Nauki, które otrzymają razem z dyplomem, lub które doręczy im Władza administracyjna, a w szczególności obowiązane są przestrzegać jak najściślej środków ostrożności dla zapobieżenia przenoszeniu chorób zaraźliwych i gorączki płożowej.

§. 21.

Przepisy powyższe wchodzą na miejsce instrukcyi podanej do wiadomości rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 25 marca 1874 (Dz. u. p. Nr. 32) i rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23 października 1878, L. 10381.

Taaffe r. w.

55.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 8 czerwca 1881,

tyczące się ustanowienia odsetków podatku gruntowego.

Na zasadzie artykułu I ustawy z dnia 28 marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 34), tudzież artykułu I i II ustawy z dnia 7 czerwca 1881 (Dz. u. p. Nr. 49), ustanawia się odsetki podatku gruntowego dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, na czas od dnia 1 stycznia 1881 aż do chwili, od której nastąpić ma stanowcze rozłożenie podatku, w ilości 22 ¹/₁₀ czystego dochodu, oznaczonego według uchwał komisji głównej do uregulowania podatku gruntowego.

Dunajewski r. w.

